

44
58

PROTOKÓŁ

z obrad nad sprawami Encyklopedji Polskiej.

Z chwilą podjęcia wiekopomnych prac w celu odrodzenia zjednoczonej i niepodległej Polski okazało się koniecznem przystąpić do Wydawnictw któreby przekonały powołane do rozstrzygania o sprawach tych czynniki o słuszności żądań i uprawnień naszych i zjednały nam przychyłość i sympatję szerszych kół wśród państw aljanckich.

Wszystkie odnośne wydawnictwa w znacznej mierze opierały się na materialnej pomocy Wychodstwa polskiego w Stanach Zjednoczonych.

W szeregu podjętych wydawnictw wydano drukiem:

La petite Encyclopédie Polonaise, Fayot, Lausanne 1916.

La Pologne, son passé et son présent. 1917.

La Pologne, son histoire, son organisation et sa vie, 1918.

Przystąpiono następnie do Wydawnictw na szerszą skalę, a mianowicie:

Recueil des Actes Diplomatiques, Traité et Documents concernant la Pologne par Karol Lutostański folio in quarto 712 pages.

La question polonaise pendant la Guerre Mondiale par St. Filasiewicz, folio in quarto 590 pages.

W języku angielskim:

How Prussia governed Poland.

A brief outline of Polish History.

Dwa atlasy map, kartogramów i diagramów tycających się stanu ekonomicznego i etnograficznego Polski.

Wreszcie podjęte Wydawnictwo Wielkiej Encyklopedji Polskiej, która miała obejmować:

Język Polski, Literaturę, Sztukę, Naukę. Geografia i etnografia, demografia. - Rozwój i życie ekonomiczne. - Organizacja polityczna i administracyjna. - Historia polityczna narodu.

Z chwilą podjęcia tego wydawnictwa ofiarował wydział Narodowy Wychodstwa Polskiego w Ameryce sześćdziesiąt tysięcy dolarów na pokrycie

odnośnych kosztów i wpłacił w ratach następujących:

d. 6go września 1920r. kwotę	30.000fr
d. 5go czerwca 1921r. "	5.000fr
d. 5go września 1921r. "	5.000fr
d. 4go listopada 1921r. "	5.000fr
d. 20go lipca 1922r. "	5.000fr
d. 4go września 1922r. "	5.000fr
d. 20go lutego 1923r. "	5.000fr
	<hr/>
Razem	60.000 dollarow
Suma ta przedstawia we fr. szwajc.	340.667, oo

Ze sumy tej na niezbędne wykończenie wymienionych wyżej dzieł
K. Lutostańskiego i St. Filasiewicza na polecenie Narodowego Polskiego
Komitetu w Paryżu wypłacone franków szwajcarskich 20.000, 00

Pokryte dalej całkowity koszt wydawnictw do spekuleryzowania
sprawy polskiej: " How Prussia governed Poland " i " A brief outline
of Polish History. " Wreszcie ogromny koszt obydwóch atlasów polskich.

Koszt druku atlasów / Odbicie map, kartogramów i diagramów, teзки,
papier/, I szty atlas w 300 egzemplarzach, II -i atlas
w 600 egz. ... 17.829fr 76

Koszt druku 2ch broszur / How Prussia governed Poland
i a brief outline of the Polish History/,
w 2.000 egz. każda, druk, papier, mapa i diagram 10.852fr 10
Razem 28.681, 96

Ogółem na wydawnictwo Komitetu Narodowego 48.681,996

Po odciążeniu powyższej sumy od 340.667, 00 (suma przysłana przez
Wydział Narodowy) pozostaje na prowadzenie wydawnictwa Encyklopedji:
291.985, 01 fr. szwajc.

Po wyjaśnieniu tego stanu rzeczy p. Dr Edward Gros, naczelny
redaktor wymienionych wydawnictw w Genewie, przedstawił rachunki i kwity
i po szczegółowem ich przejrzeniu uznano je w zupełnem porządku, stwier-
dzając rzetelne co do każdego centa obliczenie należności i poczynionych
wypłat.

Z kolei p. Dr Józef K. Orłowski z upoważnienia Wydziału Narodowe-
go w Ameryce przedłożył J.E. Panu Ministrowi Janowi Madzelewskiemu następu-
jącą uchwałę Rady Zarządzającej Wydziału z dn. 5go lutego 1925r:

Rada Zarządzająca Wydziału Narodowego, uznając doniesłość rozpew-
szecznienia, wydanej w języku angielskim i francuskim, staraniem Wydziału
Encyklopedji Polskiej, która przy rozpatrywaniu całego szeregu doniesłych
spraw polskich w Lidze Narodów i w Wielkich Centrach Światowych, ogromne
Polsce oddaje usługi i uznając konieczność wyrównania znacznej przewyżki
wydatków, wywołanej przez niezbędne rozszerzenia dzieła, skutkiem strejku
robotników, znacznej podwyżki wszystkich cen i zmian w kursach walutowych,
uchwała na pokrycie resztujących z tego tytułu zobowiązań upoważnić peła
Rzeczypospolitej w Bernie Madzelewskiego, aby wprost przez Delegata lub
przez powołany przez siebie Komitet na ten cel bądź całe wydawnictwo, bądź
odpowiednią jego część bez dalszego odwołania się do Wydziału Narodowego
splenił, rachunki spłacił, ostatni tom Encyklopedji ewentualnie dodrukował
i wydał, a pozostałą nadwyżkę z uzyskanej ceny kupna po odciążeniu wszystkich
wydatków, Wydziałowi Narodowemu wypłacił i szczegółowe sprawozdanie przedło-

żył.

Przedkładając tą uchwałę Rady Zarządzającej Wydziału Narodowego w Ameryce J.E. Panu Ministrowi Janowi Modzelewskiemu Dr J.K. Orłowski wynurzył mu głębokie uszanowanie i wdzięczność Wyhodstwa za podjęte trudy.

J.E. Pan Minister Modzelewski przyjął tę uchwałę w całej pełni i oświadczył że opierając się na tej uchwale według jej brzmienia sprawę przeprowadzi.

Przystąpiono natychmiast do omówienia sprawy Wydawnictwa i postanowiono, że ma ono obejmować trzy tomy a mianowicie:

- Tom I ma obejmować: Historja polityczna Polski od początku istnienia do wojny europejskiej. Język, literatura, sztuka i nauka w Polsce.
- Tom II obejmuje: Geografja, etnografja, demografja ogólna, rozwój ludności według wyznania i narodowości.
- Tom III obejmuje: życie ekonomiczne trzech dawnych zaborów.

Uchwalono dalej sprzedawać komplet z trzech tomów po dwadzieścia dolarów i o ileby z rozprzedaży odpowiednia suma pozostała, wydać czwarty tom, obejmujący Zarys Polski Współczesnej, a w szczególności następujące działy: 1) Historja w streszczeniu i odbudowa Polski, 2) Etnografja. 3) Ustrój polityczny i administracyjny. 4) Dział ekonomiczno-finansowy. 5) Dział oświatowy i społeczny.

Nabywca kompletu trzech tomów za złożeniem dolarów 10 otrzyma po wydrukowaniu tom czwarty. O ileby subskrypcja niedopisała wpłacone kwoty będą zwrócone.

J.E. Pan Minister Modzelewski zgadzając się na przedstawienie Dra J.K. Orłowskiego postanawia zaprosić J.W. Pana Dra Franciszka E. Fronczaka 706 Filmore ave. w Buffalo, aby objął kierownictwo w rozprzedaży Encyklopedji w Ameryce, ustanawiając bez dalszego odwołania się do Pośla, a w poufnym kontakcie z Drem Orłowskim Komitet Główny czy komitety lokalne o ile byłyby potrzebne, mężów zaufania w poszczególnych organizacjach, agentów do sprzedaży i administrację potrzebną, z tem zastrzeżeniem, że koszty nie mogą przerosnąć 25 o/o ustanowionej ceny za komplet, a wszystkie uzyskane pieniądze po pokryciu istotnych kosztów i przysługanych wynagrodzeń mają być odesłane do Berna czekami na imię Jana Modzelewskiego opiewającymi.

J.E. Pan Minister Modzelewski, Dr F.E. Fronczak i Dr. J.K. Orłowski stanowią Komitet egzekutywny pro foro interno.

Na tem protokół niniejszy zakończono i podpisano.

W Bernie d. 26go marca 1925r.